

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 166/2014-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. marca 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Jána Lubyho (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť F. K., zastúpeného JUDr. Dušan Divko, advokát, spol. s r. o., Šoltésovej 346/1, Považská Bystrica, konajúca prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. Dušana Divka, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17 Co 210/2012 z 29. mája 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť F. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. júla 2013 doručená sťažnosť F. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len

„ústava“) a podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 17 Co 210/2012 z 29. mája 2013 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“).

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že napadnutým rozsudkom krajského súdu bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 15 C 99/2011 zo 14. februára 2012 (ďalej len „rozsudok okresného súdu zo 14. februára 2012“), ktorým bol jeho návrh na určenie vlastníckeho práva k parcele... zastavané plochy a nádvoria o výmere 737 m², zapísanej na LV..., zamietnutý. Sťažovateľ ďalej uvádza, že predmetný pozemok „kúpnu zmluvou uzavretou podľa § 588 a nasl. Občianskeho zákonníka odpredal manželom V. K... a... P. K... za dohodnutú kúpnu cenu 350 000,- Sk dňa 29. 10. 2008 do ich BSM.

V čl. III. uvedenej kúpnej zmluvy sme si dohodli v zmysle § 48 OZ, že ak do uvedenej doby zaplatenia kúpnej ceny v lehote do 6 týždňov nebude uhradená kúpna cena, mám právo od tejto zmluvy odstúpiť a zmluva sa od začiatku zrušuje. Okresný súd zaujal ten právny názor, že sme nemali ako účastníci kúpnej zmluvy vôľu uzatvoriť riadnu kúpnu zmluvu podľa § 588 OZ a že sme zastierali darovanie tohto pozemku, čo vyvodil z výsluchu svedkyne Š. H. a z výpovede V. K..., navrhovateľa v konaní o vypořiadaní BSM na Okresnom súde Považská Bystrica. Prvostupňový súd ustálil, že ide o darovanie, že zmluva splna náležitosti darovacej zmluvy, keďže je písomná a nehnuteľnosť je náležite špecifikovaná, preto podľa § 41a) ods. 2 OZ kúpna zmluva neplatná a piati zmluva darovacia a že v tomto smere je potom neplatné aj dojednanie o práve kupujúceho odstúpiť od kúpnej zmluvy pre nezaplatenie kúpnej ceny v dohodnutej lehote splatnosti, a preto aj následné odstúpenie navrhovateľa od zmluvy je právne irelevantné a uvedeným spôsobom, že nemohlo prísť k obnoveniu vlastníckeho práva mňa, navrhovateľa.“

S uvedeným právnym názorom prvostupňového súdu sťažovateľ nesúhlasil, preto podal proti nemu odvolanie, ktoré odvolací súd prerokoval, dospejúc k názoru, že

„prvostupňový súd správne vec posúdil, že išlo o simulovaný právny úkon a že úmyslom účastníkov konania nebolo uzatvorenie kúpnej zmluvy. Preto prvostupňové rozhodnutie potvrdil...“.

Sťažovateľ zastáva názor, že „uvedenými súdnymi rozhodnutiami a najmä rozsudkom Krajského súdu Trenčín 17 Co 210/2012 som bol pozbavený vlastníctva proti mojej vôli, pretože uvedený pozemok som v žiadnom prípade nedaroval manželom V. a P. K., pretože darovať by som to mohol len do ich podielového spoluvlastníctva, pretože bezpodielové spoluvlastníctvo pri darovaní nemôže zo zákona vzniknúť“.

Sťažovateľ je toho názoru, že „v žiadnom prípade nešlo o zastieraciu darovaciu zmluvu. Týmto postupom som bol zbavený vlastníctva, a preto sa domáha(m) ochrany na Ústavnom súde SR, keďže som bol pozbavený svojich vlastníckych práv súdom v zmysle čl. 152 ods. 4 Ústavy SR a takto mi nebola zabezpečená ochrana mojich práv, ktoré garantujú čl. 12 ods. 2, čl. 20 ods. 1 a ods. 4, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR. Zároveň sa domnievam, že Ústavný súd SR je oprávnený skúmať postup a rozhodnutie všeobecného súdu aj z hľadiska práv zaručených čl. 20 ods. 1 spojený s čl. 13 ods. 4 Ústavy SR a Protokolu č. 1, čo v konaní pred všeobecným súdom nedošlo k porušeniu iných práv ako procesných.“.

Sťažovateľ vyjadruje presvedčenie, že „došlo k porušeniu vyššie uvedených článkov Ústavy SR a Dohovoru, t. j. že rozsudkom Krajského súdu Trenčín bol porušený princíp rovnosti zbraní a podávaní argumentov pred súdom prvého stupňa, načo odvolací súd neprihliadol“.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základné právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR a podľa čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu Trenčín 17 Co 210/2012-97 zo dňa 29. 05. 2013 porušené bolo.

2. Rozsudok Krajského súdu Trenčín 17 Co 210/2012-97 zo dňa 29. 05. 2013 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 5 000 €, ktoré je Krajský súd Trenčín povinný vyplatiť k rukám sťažovateľa do 30 dní od dňa právoplatnosti toho nálezu.

4. Krajský súd v Trenčíne je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy tohto konania a právneho zastupovania na účet právneho zástupcu...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Konanie o sťažnostiach je bližšie upravené predovšetkým v § 49 až § 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú

náležitosti predpísané zákonom, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že uvedené zákonné ustanovenie rozlišuje okrem iného aj osobitnú kategóriu návrhov, ktorými sú návrhy „zjavne neopodstatnené“. Týmto zákon o ústavnom súde v záujme účelnosti a procesnej ekonomie poskytuje ústavnému súdu príležitosť preskúmať v štádiu predbežného prerokovania sťažnosti (§ 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde) možnosť jej prípadného odmietnutia jednak na základe obsahu namietaných právoplatných rozhodnutí, charakteru namietaných opatrení alebo iných zásahov, ktorými malo dôjsť k porušeniu základných práv alebo slobôd navrhovateľa a z nich vyplývajúcich skutkových zistení, a jednak tiež na základe argumentácie, ktorú proti nim sťažovateľ v návrhu uplatnil.

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu, resp. jeho rozhodnutím, nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (I. ÚS 66/98, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05, I. ÚS 74/05, IV. ÚS 300/08).

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom sťažovateľa, ktorý je v danom prípade zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha. Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti (vyslovenia porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 listiny a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu), a to vo vzťahu k subjektu, ktorý sťažovateľ označil ako porušovateľa označených základných práv a slobôd (krajského súdu). Tvrdenia o porušení iných práv (čl. 12 ods. 2, čl. 13 ods. 4, čl. 20 ods. 4 a čl. 48 ods. 2 ústavy), ktoré sťažovateľ uvádza v texte sťažnosti mimo petitu, je podľa

ústavného súdu potrebné považovať iba za súčasť jeho argumentácie (napr. III. ÚS 149/04, III. ÚS 235/05, II. ÚS 65/07).

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom krajského súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok okresného súdu zo 14. februára 2011 o zamietnutí návrhu sťažovateľa na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým

a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno zistiť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

Sťažovateľ namieta, že proces uzavretia spornej kúpnej zmluvy tak, ako ho vyhodnotili všeobecné súdy, odporuje tak právu, ako aj logike a vykonanému dokazovaniu, ale tiež „aj faktickej skutočnosti“. V sťažnosti predkladá svoj výklad skutkového deja a dospieva k názoru o nesprávnosti právnych záverov krajského súdu, ktorý skutkový stav vyhodnotil a posúdil odlišne od neho.

Sťažovateľova právna argumentácia vzťahujúca sa na okolnosti, za ktorých bola kúpna zmluva uzatvorená, bola už obsahom ním podaného odvolania proti prvostupňovému rozsudku. Ústavný súd sa preto zameral na posúdenie, či krajský súd napadnutým rozsudkom, ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, mohol porušiť sťažovateľom v sťažnosti označené základné práva podľa ústavy a listiny a práva podľa dohovoru tým, že by sa jeho argumentmi adekvátne nezaoberal a nevysporiadal sa s nimi.

Pri preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu ústavný súd vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09).

Ústavný súd preto v prvom rade preskúmal rozsudok okresného súdu č. k. 15 C 99/2011-65 zo 14. februára 2012, ktorým bol návrh sťažovateľa na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti (pozemku) zamietnutý, a v tejto súvislosti považoval za potrebné poukázať najmä na túto časť jeho odôvodnenia:

«Kúpnu zmluvou a výpisom z LV... pre k. ú... bolo preukázané, že navrhovateľ ako predávajúci a odporcovia ako kupujúci, manželia uzatvorili dňa 29. 10. 2008 kúpnu zmluvu,

predmetom ktorej bol pozemok parc. reg. C č. 1713 zastavané plochy a nádvoria o výmere 737 m² v k. ú... Kúpna cena bola zmluvne dojednaná na sumu 350.000,- Sk a mala byť v celosti zaplatená prostredníctvom hypotekárneho úveru v lehote 6 týždňov od podpisu zmluvy. Pre prípad, že by kúpna cena nebola zaplatená a ani nedôjde k dohode medzi účastníkmi zmluvy o inej lehote plnenia, bolo dohodnuté, že predávajúci je oprávnený od zmluvy odstúpiť, čím sa zmluva od počiatku zrušuje, Odporcovia boli titulom tejto kúpnej zmluvy zapísaní ako bezpodieloví spoluvlastníci predmetného pozemku v katastri nehnuteľností.

Zo zhodných výpovedí účastníkov vyplynulo, že kúpna cena dojednaná vo vyššie uvedenej kúpnej zmluve nebola doposiaľ zo strany odporcov ako kupujúcich zaplatená.

Listom zo dňa 2. marca 2011 navrhovateľ ako kupujúci od kúpnej zmluvy odstúpil s odôvodnením, že doposiaľ mu nebola zaplatená dojednaná kúpna zmluva. Na liste adresovanom odporcovi 2) odporca 2) svojim podpisom potvrdil, že s odstúpením navrhovateľa od kúpnej zmluvy plne súhlasí a žiada aby bol navrhovateľ opäť zapísaný ako vlastník predmetného pozemku v katastri nehnuteľností. Na liste adresovanej odporkyňi 1) zostalo rovnaké vyhlásenie odporkyňou 1) nepodpísané, pričom podľa doručky podpísanej odporkyňou 1) táto odstúpenie od zmluvy prevzala dňa 4. 3. 2011. Na vysvetlenie, prečo navrhovateľ odstúpil od kúpnej zmluvy až viac ako dva roky po tom, čo mu pre nezaplatenie kúpnej ceny vzniklo právo od zmluvy odstúpiť, navrhovateľ súdu uviedol, že syn, odporca 2) mu hovoril, že peniaze na zaplatenie nemajú, on preto čakal, ale potom prišiel rozvod, navrhovateľ sa stal nezamestnaným a bál sa, že nebude mať ani peniaze ani pozemok. Z výpovede odporkyne 1) mal pritom súd za preukázané, že k odstúpeniu navrhovateľa od zmluvy došlo až po tom, čo si odporkyňa po rozvode manželstva s odporcom 2) podal dňa 8. 12. 2010 návrh na súdne vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov. K rozvodu manželstva odporcov došlo podľa zhodných výpovedí odporcov v marci 2010, 15 C/99/2011, pričom podľa výpovede odporkyne 1) odporca 2) odišiel zo spoločnej domácnosti v októbri 2009.

Navrhovateľ a odporca 2), syn navrhovateľa, zhodne vypovedali, že v danom prípade sa jednalo o riadnu kúpnu zmluvu, navrhovateľ nemal v úmysle predmetný pozemok odporcom darovať, chcel ho predať a rovnako tak odporcovia ho chceli od neho kúpiť. Uvedené potvrdzovala aj svedkyňa V. K., manželka navrhovateľa a matka odporcu 2), ktorá

vypovedala, že o predaji pozemku sa dozvedela až keď bola kúpna zmluva podpísaná, predtým o tom nevedela, manžel a syn jej ju ukázali, ona si ju prečítala a vedela, že odporcovia mali za pozemok zaplatiť kúpnu cenu. Svedkyňa vypovedala, že o to, či kúpna cena bola odporcami zaplatená sa nestarala a nevie ani o tom, či manžel vyzýval odporcov na jej zaplatenie. Svoju faktickú neinformovanosť o prevode pozemku a o platení kúpnej ceny svedkyňa vysvetľovala tým, že aj keď s manželom žijú 47 rokov v dobrom manželstve, pozemok bol jeho, získal ho dedením a bola medzi nimi dohoda, že každý z nich si bude so svojim dedičstvom robiť čo chce a druhý sa mu do toho nebude starať.

Uvedeným tvrdeniam navrhovateľa, odporcu 2) a svedkyne V. K. súd neuveril. Z výsluchu odporkyne 1) a jej matky, svedkyne Š. H. totiž vyplynulo, že odporcovia mali o pozemok navrhovateľa záujem, chceli na ňom stavať a s navrhovateľom sa dohodli, že im ho daruje ale urobia to tak, že formálne uzatvoria na pozemok kúpnu zmluvu, aby mohli na kúpnu cenu pozemku dostať hypotekárny úver, ktorý použijú na stavbu. Uvedeným spôsobom už odporcovia predtým nadobudli od svedkyne Š. H. jej trojizbový byt. Aj tu uzatvorili formálne kúpnu zmluvu a hypotekárny úver, ktorý banka vyplatila svedkyňi na kúpnu cenu bytu, svedkyňa odovzdala odporcom. Tieto skutočnosti tvrdila svedkyňa Š. H. už vo svojej výpovedi na pojednávaní dňa 15. 8. 2011 v konaní o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov – odporcov, ktoré je vedené na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 5 C/107/2010. Tieto tvrdenia potvrdzovala nepriamo vo svojej výpovedi v konaní o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov na rovnakom pojednávaní aj svedkyňa V. K., ktorá tam vypovedala, že odporcovia, keď si brali hypotéku, prišli za jej mužom, že potrebujú mať na seba napísaný aj predmetný pozemok.

Z výpovedí navrhovateľa, odporcu 2) a svedkyne V. K. mal súd za preukázané, že navrhovateľ a menovaná svedkyňa darovali svojmu synovi, odporcovi 2) počas trvania jeho manželstva s odporkyňou 1) rodinný dom, ktorý im on potom daroval späť. Aj keď odporca 2) a menovaná svedkyňa vypovedali, že k spätnému darovaniu domu prišlo preto, že odporkyňa 1) začala hovoriť, že by aj tento dom mal byť založený v prospech banky z dôvodu hypotéky, týmto tvrdeniam súd neuveril, pretože menovaná svedkyňa v konaní o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov – odporcov na Okresnom súde Považská Bystrica na už vyššie uvedenom pojednávaní vypovedala, že sa tak stalo preto, že

sa navrhovateľ a svedkyňa báli, aby o dom neprišli, keď sa syn rozvádza. Tomu, že skutočným dôvodom spätného darovania domu bol rozvod odporcov, svedčí aj výpoveď navrhovateľa, ktorý uviedol, že sa s manželkou, menovanou svedkyňou dohodli, že keď si syn, odporca 2) všetko s odporkyňou 1) vysporiada, tak mu dom zasa vrátia späť.

Podľa § 41a ods. 2 Občianskeho zákonníka ak právnym úkonom má byť zastretý iný právny úkon, platí tento iný úkon, ak to zodpovedá vôli účastníkov a ak sú splnené všetky jeho náležitosti. Neplatnosti takého právneho úkonu sa nemožno dovolávať voči účastníkovi, ktorý ho považoval za nezastretý.

Podľa § 588 Občianskeho zákonníka z kúpnej zmluvy vznikne predávajúcemu povinnosť predmet kúpy kupujúcemu odovzdať a kupujúcemu povinnosť predmet kúpy prevziať a zaplatiť zaň predávajúcemu dohodnutú cenu.

Podľa § 628 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka darovacou zmluvou darca niečo bezplatne prenecháva alebo sľubuje obdarovanému a ten dar alebo sľub prijíma. Darovacia zmluva musí byť písomná, ak je predmetom daru nehnuteľnosť, a pri hnutelnej veci, ak nedôjde k odovzdaniu a prevzatiu veci pri darovaní.

Po posúdení výsledkov vykonaného dokazovania v zmysle citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka dospel súd k záveru, že návrh navrhovateľa nie je dôvodný.

Navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal určenia, že je výlučným vlastníkom pozemku – parcely reg. C č. 1713, zastavané plochy a nádvoria o výmere 737 m² zapísanej na LV... pre k. ú... z dôvodu, že platne odstúpil od kúpnej zmluvy, ktorou predmetnú nehnuteľnosť previedol do vlastníctva odporcov. Dôvodom na odstúpenie od kúpnej zmluvy mala byť skutočnosť, že odporcovia nezaplatili dojednanú kúpnu cenu v lehote jej splatnosti, teda do 6 týždňov od podpisu kúpnej zmluvy /29. 10. 2008/.

Podľa výsledkov vykonaného dokazovania súd usudzuje, že v danom prípade účastníci nemali vôľu uzatvoriť riadnu kúpnu zmluvu podľa § 588 Občianskeho zákonníka, teda nemali vôľu previesť za odplatu vlastnícke právo k predmetnému pozemku z navrhovateľa na odporcov. V skutočnosti účastníci zastierali darovanie tohto pozemku odporcom zo strany navrhovateľa a dôvodom ich konania bola snaha získať hypotekárny úver. Tieto skutočnosti mal súd za preukázané z výpovedí odporkyne 1) a jej matky, svedkyne Š. H., ale aj z výpovede svedkyne V. K., manželky navrhovateľa v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ktoré je vedené na Okresnom

súde Považská Bystrica. Rovnako tomuto záveru zodpovedá aj predchádzajúce preukázané konanie odporcov, ktorý rovnakým spôsobom, darovaním, ktoré zastreli kúpnu zmluvou, získali aj byt od matky odporkyne, svedkyne H. Uvedenému záveru ďalej svedčí aj to, že navrhovateľ pristúpil k odstúpeniu od kúpnej zmluvy až po viac ako dvoch rokoch po tom, čo uplynula lehota na zaplatenie kúpnej ceny, pričom to bolo v čase, kedy už boli odporcovia rozvedení a na návrh odporkyne 1) začalo konania o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov – odporcov, ktorého súčasťou je aj predmetný pozemok. Bolo aj preukázané, že navrhovateľ a jeho manželka, svedkyňa V. K. darovali svojmu synovi – odporcovi 2) počas trvania manželstva rodinný dom a on im ho neskôr daroval späť, pretože sa rozvázal s odporkyňou 1) /tvrdenia odporcu 2) a svedkyne V. K. o inom dôvode spätného darovania domu boli vyvrátené predchádzajúcou výpoveďou menovanej svedkyne v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov a nepriamo aj výpoveďou navrhovateľa, podľa ktorej dom bude opäť darovaný odporcovi 2) po tom, čo sa vysporiada s odporkyňou 1)/. Takéto konanie potom môže nasvedčovať, že aj ohľadne predmetného pozemku konajú zúčastnení účelovo.

Posúdiac všetky uvedené skutočnosti jednotlivo i v ich vzájomnej spojitosti dospel súd k záveru, že kúpna zmluva, ktorú účastníci uzatvorili dňa 29. 10. 2008 kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bol pozemok parc. reg. C č. 1713 zastavané plochy a nádvoria o výmere 737 m² v k. ú... je v skutočnosti zastieracím právnym úkonom, ktorý zastiera darovanie predmetného pozemku. Keďže toto darovanie spĺňa náležitosti darovacej zmluvy podľa § 628 Občianskeho zákonníka /zmluva je písomná a darovaná nehnuteľnosť je náležite špecifikovaná/ a darovanie podľa súdu aj zodpovedalo vôli všetkých zúčastnených, v zmysle § 41a ods. 2 Občianskeho zákonníka je kúpna zmluva neplatná a platí zmluva darovacia. V tomto zmysle je potom neplatné aj dojednanie o práve kupujúceho odstúpiť od kúpnej zmluvy pre nezaplatenie kúpnej ceny v dohodnutej lehote splatnosti, a preto aj následné odstúpenie navrhovateľa od zmluvy je právne irelevantné. Uvedeným spôsobom teda nemohlo prísť k obnoveniu vlastníckeho práva navrhovateľa k predmetnému pozemku, a preto je návrh navrhovateľa nedôvodný. Súd tak návrh navrhovateľa zamietol.»

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu zo 14. februára 2012. V relevantnej časti odôvodnenia uviedol:

„Súd prvého stupňa správne v prejednávanej veci posúdil daný právny úkon účastníkov konania ako simulovaný právny úkon tak ako to predpokladá ust. § 41a ods. 2 OZ a následne vo veci uzavrel, že úmyslom účastníkov konania nebolo uzatvoriť kúpnu zmluvu ako deklaroval v konaní navrhovateľ a odporca 2/, ale úmyslom účastníkov konania pri prevode danej spornej nehnuteľnosti bolo práve uzatvoriť darovaciu zmluvu. Tieto okolnosti vyplývajú z dokazovania vykonaného pred súdom prvého stupňa, kde sa súd prvého stupňa vysporiadal so všetkými skutkovými okolnosťami na strane účastníkov konania. Súd prvého stupňa riadne zdôvodnil, prečo tvrdeniam navrhovateľa a odporcu 2/ ako aj svedkyne V. K. neuveril. Súd prvého stupňa sa správne vysporiadal s výpoveďou odporkyne 1/ a jej matky, avšak vychádzal nielen z výpovedí účastníčky konania navrhnutej svedkyne, ale aj z ďalších úkonov, ktoré medzi účastníkmi prebehli. Časový a logický sled jednotlivých udalostí a úkonov, ktoré sa v danom období odohrali jednoznačne nasvedčujú tomu, že k podaniu tejto žaloby došlo práve v dôsledku toho, že odporcovia 1/, 2/ sa rozviedli, v dôsledku čoho dospel navrhovateľ k záveru, že odstúpi od danej zmluvy. Na druhej strane z vykonaného dokazovania je však zrejmé, že odporcovia 1/, 2/ nikdy nemali v úmysle vyplatiť kúpnu cenu za danú nehnuteľnosť a pokiaľ vychádzame z výpovede samotného odporcu 2/, ktorý pred súdom prvého stupňa konštatoval, že účastníci získali dva hypotekárne úvery, pričom s druhým hypotekárnym úverom, z ktorého mal byť eventuálne vyplatený daný sporný pozemok, mal on aj keď po určitú krátku dispozičné právo v tomto smere mu nič nebránilo v tom, aby v prípade ak medzi účastníkmi bola naozaj dohodnutá kúpna zmluva, túto kúpnu cenu za daný pozemok svojmu otcovi vyplatil. Pokiaľ tak neurobil v kontexte s ďalšími udalosťami, ktoré sa udiali medzi účastníkmi konania ako aj v kontexte s tým, že medzičasom došlo k rozvodu manželstva odporcov 1/, 2/ ako aj v kontexte s tým, že tak ako daroval navrhovateľ odporcom 1/, 2/ spornú nehnuteľnosť tak aj darovala byť matka odporkyne 1/, pričom oba úkony boli zastreté kúpnu zmluvou za účelom získania hypotekárnych úverov v kontexte s výsluchom účastníkov konania, svedkov ako aj jednotlivými listinami založenými v spise v konečnom dôsledku súd prvého stupňa správne uzavrel, že sa jednalo o simulovaný právny úkon a z tohto dôvodu potom samotné odstúpenie od zmluvy zo strany navrhovateľa voči odporcom 1/, 2/ z titulu nevyplatenia kúpnej ceny za stavu, kedy považujeme danú darovaciu zmluvu za platnú a účinnú, je v konečnom dôsledku irelevantné a návrh ako taký je nedôvodný.

Preto podľa § 41a ods. 2 OZ je z hľadiska právneho posúdenia zrejmé, že bola uzavretá zastrená darovacia zmluva, ktorá je platná, pretože zodpovedá vôli jej účastníkov a má aj ďalšie predpokladané náležitosti, pretože spĺňa požiadavok písomnej formy a rovnako bola zavkladovaná katastrom nehnuteľností.“

Vo zvyšnej časti sa krajský súd v celom rozsahu stotožnil s „vecne správnym a vyčerpávajúcim odôvodnením súdu prvého stupňa, na ktoré zároveň poukazuje ako to predpokladá ust. § 219 ods. 2 O. s. p.“, a ďalej konštatoval, že „Nie je pravdou, že by sa súd prvého stupňa nezaoberal jednotlivými rozpormi vo výpovediach ako svedkov navrhnutých navrhovateľom, tak aj svedkov navrhnutých odporkyňou 1/. Rovnako nie je pravdou, že by rozhodnutie súdu prvého stupňa bolo nedostatočne a nezrozumiteľne odôvodnené, pretože práve toto rozhodnutie súdu prvého stupňa skutkovo reagovalo na všetky námietky a výhrady zo strany účastníkov konania. Faktom je, že je právom účastníka toho ktorého záväzkového vzťahu od zmluvy odstúpiť v lehote do troch rokov, pokiaľ si to účastníci dohodli a v tomto prípade pokiaľ niekto odstúpi od zmluvy po viac ako dvoch rokoch nemožno to považovať za zneužitie práva, avšak na druhej strane k platnému odstúpeniu od zmluvy by mohlo dôjsť jedine za predpokladu, že by účastníci mali v úmysle skutočne kúpnou zmluvu uzavrieť. Keďže vykonaným dokazovaním nebola táto skutočnosť preukázaná a naopak bol preukázaný simulovaný právny úkon, kedy kúpnou zmluvou sa zastierala zmluva darovacia takéto námietky zo strany odporcu v odvolaní neobstoja.“

V danom prípade k námietkam sťažovateľa vyjadreným v jeho odvolaní zaujal podrobné stanovisko v odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd, pričom z citovanej časti jeho odôvodnenia vyplýva, že sa v plnom rozsahu stotožnil s právnymi názormi prvostupňového súdu vyjadrenými v jeho rozhodnutí, ktoré ešte doplnil na zdôraznenie jeho správnosti, t. j. postupoval v súlade s § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“).

Ústavný súd konštatuje, že krajský súd potom, ako dospel k názoru, že okresný súd vykonal vo veci pomerne rozsiahle dokazovanie (postupujúc v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov obsiahnutou v § 132 OSP) a na základe takto vykonaného dokazovania

dostatočne zistil skutkový stav veci (predovšetkým, pokiaľ ide o prejav skutočnej vôle účastníkov zmluvy), zamietajúci prvostupňový rozsudok potvrdil ako vecne správny. Podľa názoru ústavného súdu boli všetky v konaní vykonané dôkazy riadne vyhodnotené z hľadiska ich závažnosti, zákonnosti a vierohodnosti a v takto vykonanom vyhodnotení nemožno zistiť logický rozpor, prípadne zjavné priklonenie sa v prospech iba jednej zo strán konania. Pokiaľ všeobecný súd postupoval v súlade s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku, ústavnému súdu neprislúcha, aby opätovne „prehodnocoval“ hodnotenie dôkazov všeobecným súdom. Úlohou ústavného súdu zásadne nie je posudzovať celkovú zákonnosť rozhodnutia, proti ktorému bola sťažnosť podaná, ale jeho úlohou pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je zistiť, či napadnutým rozhodnutím mohlo byť zasiahnuté do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv alebo slobôd sťažovateľa. V tomto zmysle sa ústavný súd nezaobrá právnou argumentáciou všeobecných súdov, ale iba ústavnoprávnymi aspektmi konkrétnej veci (IV. ÚS 370/04).

Základné právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie, porušenia ktorých sa sťažovateľ dovoľáva, neznamená, že je jednotlivcovi zaručované priamo a bezprostredne právo na také rozhodnutie, ktoré zodpovedá jeho názoru, ale mu je garantované právo na spravodlivé občianske súdne konanie, v ktorom sa uplatňujú zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonom a ústavnými princípmi. Sťažovateľ mal v konaní nepochybne možnosť uplatniť pred súdmi oboch stupňov všetky procesné prostriedky na obhájenie svojich práv. Skutočnosť, že krajský súd založil svoje rozhodnutie na právnom názore, s ktorým sa sťažovateľ nestotožňuje, neznamená, že je jeho sťažnosť dôvodná (obdobne napr. m. m. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05). Ústavný súd v tejto súvislosti ešte pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

Podľa judikatúry ústavného súdu základné právo na súdnu ochranu zaručuje každému právo na prístup k súdu, ako aj konkrétne procesné garancie v konaní pred ním (I. ÚS 26/94). Ústavou zaručené základné právo na súdnu ochranu vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy neznamená právo na úspech v konaní pred všeobecným (občianskoprávnym)

súdom a nemožno ho účelovo chápať tak, že jeho naplnením je len víťazstvo v občianskoprávnom spore (II. ÚS 21/02, IV. ÚS 277/05).

Ústavný súd konštatuje, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné na posúdenie veci interpretoval a aplikoval, a jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, prehľadné a zrozumiteľne vysvetlené, a preto aj ústavne akceptovateľné. Ústavný súd považuje postup krajského súdu pri preskúmaní rozhodnutia prvostupňového súdu za ústavne konformný prejav nezávislého súdneho rozhodovania s ústavným kritériám zodpovedajúcou mierou interpretácie na vec aplikovaných zákonných ustanovení a vylučujúci možnosť porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Kedže ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým rozhodnutím krajského súdu a namietaným porušením v sťažnosti označených práv, sťažnosť v časti namietaného porušenie základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pri jej predbežnom prerokovaní ako zjavne neopodstatnenú.

Napokon sa ústavný súd zaoberal aj namietaným porušením základného práva sťažovateľa vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 11 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Ústavný súd uvádza, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavno-procesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy. V opačnom prípade by ústavný súd bol opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základným predpokladom na to, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy (obdobne napr. II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08).

Keďže ústavný súd sťažnosť v časti, v ktorej namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru označeným rozhodnutím krajského súdu, odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, odmietnutie ďalšej časti sťažnosti, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 11 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, bolo už len nevyhnutným dôsledkom vyplývajúcim zo vzájomného vzťahu medzi právami hmotnoprávneho charakteru a ústavno-procesnými princípmi z perspektívy ich možného porušenia.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami, ktoré v nej sťažovateľ nastolil.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. marca 2014